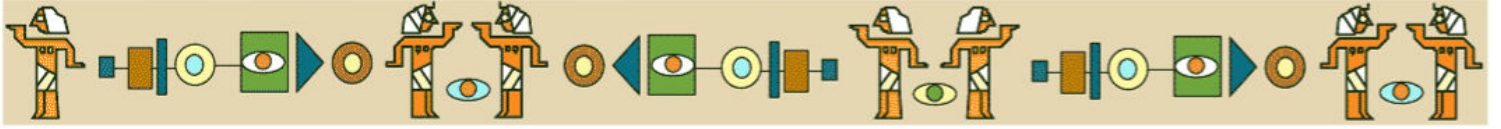

הגדה

מסיר הקצרה מעל השלחן, מוזגין כוס שני וכאן הפך או אחד מן המסבים שואל:

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

שבכל הלילות אנו אוכלין חמץ ומצה, הלילה הזה - כולו מצה. שבכל הלילות אנו אוכלין שאר ירקות, הלילה הזה מרור. שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים.

שבכל הלילות אנו אוכלין בין יושבין ובין מסבין, הלילה הזה כלנו מסבין.

מניח את הקצרה על השלחן. המצות תהיינה מגולות בשעת אמירת ההגדה.

עבדים היינו לפרעה במצרים, ניוציאנו יי אלהינו משם ביד חזקה ובזרוע נטויה. ואלו לא הוציא הקדוש ברוך הוא את אבותינו ממצרים, הרי אנו ובנינו ובני בנינו משעבדים היינו לפרעה במצרים. ואפילו כלנו חכמים, כלנו נבונים, כלנו זקנים, כלנו יודעים את התורה, מצנה עלינו לספר ביציאת מצרים. וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה משבח. מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני ברק, והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם: רבותינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית.

אמר אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא: שנאמר למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך ימי תהיך הימים, כל ימי חייך הלילות. וחכמים אומרים: ימי חייך העולם הזה, כל ימי חייך להביא לימות המשיח.

ברוך המקום, ברוך הוא. ברוך שנתן תורה לעמו ישראל, ברוך הוא. כנגד ארבעה בנים דברה תורה. אחד חכם, ואחד רשע, ואחד תם, ואחד שאינו יודע לשאול.

חכם מה הוא אומר? מה העדות והחקים והמשפטים אשר צנה יי אלהינו אתכם? ואף אתה אומר לו כהלכות הפסח: אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן.

רשע מה הוא אומר? מה העבדה הזאת לכם? לכם - ולא לו. ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעקר. ואף אתה הקהה את שניו ואמר לו: בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים. לי - ולא לו. אילו היה שם, לא היה נגאל.

תם מה הוא אומר? מה זאת? ואמרת אליו: בחזק יד הוציאנו יי ממצרים, מבית עבדים.

ושאינו יודע לשאול - את פתח לו, שנאמר: והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים. יכול מראש חדש, תלמוד לומר ביום ההוא, אי ביום ההוא

קדש

בשבת מתחילין

והי ערב והי בקר יום הששי. וכלו השמים והארץ וכל צבאם. וכל אלקים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה. ויברך אלקים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר פרא אלקים לעשות.

בחול מתחילין:

סברי מרנן ורפנן ורבותי ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר בחר בנו מכל עם ורוממנו מכל לשון וקדשנו במצותיו. ותתן לנו יי אלהינו באהבה (בשבת: שבתות למנוחה ומועדים לשמחה, חגים חזנים לששון, את יום (השבת הזה ואת יום) חג המצות הזה, זמן חרותנו (באהבה), מקרא קדש, וזכר ליציאת מצרים. כי בנו בחרת ואותנו קדשת מכל העמים, (ושבת) ומועדי קדשך (באהבה וברצון), בשמחה ובששון הנחלתנו. ברוך אתה יי, מקדש (השבת ו) ישראל והחזנים.

במוצאי שבת מוסיפין:

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא מאורי האש. ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המבדיל בין קדש לחול, ין אור לחשך, בין ישראל לעמים, בין יום השביעי לששת ימי המעשה. בין קדשת שבת לקדשת יום טוב הבדלת, ואת יום השביעי מששת ימי המעשה קדשת. הבדלת וקדשת את עמך ישראל בקדשתך. ברוך אתה יי המבדיל בין קדש לקדש.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. שוטה רב כוס היין בוססה.

זרחי

נוטלין את הנדים ואין מקרינן "על נטילת נדים".

כרפס

טובלין כרפס פחות מכוזת במי מלח, ומקרינן.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, בורא פרי האדמה.

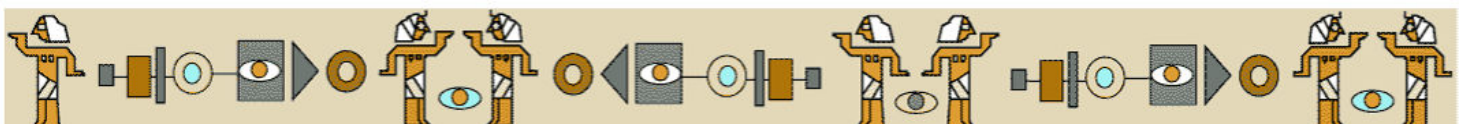
יחי

בעל הבית יבצע את המצה האמצעית לשתיים ומצפין את החצי הגדול לאפיקומן.

מגיד

מגלה את המצות מגביה את הקצרה ואומר בקול רם:

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין ייתי ויכל, כל דצריך ייתי ויפסח. השתא הקא, לשנה הבאה בארעא דישראל. השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין.

בני ישראל בפרך.
ונצעק אל יי אלהי אבותינו, וישמע יי את קלנו, וירא את ענינו
ואת צמלנו ואת לחצנו.

ונצעק אל יי אלהי אבותינו - כמה שגאמר: ויהי בימים הרבים
ההם וימת מלך מצרים, ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו,
ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה.

וישמע יי את קלנו - כמה שגאמר: וישמע אלהים את נאקתם,
ויזכור אלהים את בריתו את אברהם, את יצחק ואת יעקב.
וירא את ענינו - זו פרישות דרך ארץ, כמה שגאמר: וירא
אלהים את בני ישראל וידע אלהים.

ואת צמלנו - אלו הבנים. כמה שגאמר: כל הבן הילוד
היארה תשליכהו וכל הבת תחיון.

ואת לחצנו - זו הדחק, כמה שגאמר: וגם ראיתי את הלחץ
אשר מצרים לחצים אתם.

ויצאנו יי ממצרים ביד חזקה ובזרע נטויה, ובמרא גדל,
ובאתות ובמפתים.

ויצאנו יי ממצרים לא על ידי מלאך, ולא על ידי שרף, ולא
על ידי שליח, אלא הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, שגאמר:
ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה, והפיתי כל בכור בארץ
מצרים מאדם ועד בהמה, ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים.
אני יי.

ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה אני ולא מלאך והפיתי
כל בכור בארץ מצרים אני ולא שרף בכל אלהי מצרים אעשה
שפטים אני ולא השליח. אני יי - אני הוא ולא אחר.

ביד חזקה - זו הדבר, כמה שגאמר: הנה יד יי הויה במקנך
אשר בשדה, בפוסים, בחמרים, בגמלים, בבקר ובצאן, דבר
כבד מאד.

ובזרע נטויה - זו החרב, כמה שגאמר: וחרבו שלופה
בידו, נטויה על ירושלים.

ובמרא גדל - זו גלוי שכינה, כמה שגאמר: או הנסה
אלהים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי במסת פאתת ובמופתים,
ובמלחמה וביד חזקה ובזרע נטויה, ובמוראים גדלים, ככל
אשר עשה לכם יי אלהיכם במצרים לעיניך.

ובאתות - זה המטה, כמה שגאמר: ואת המטה הזה תקח
בידך, אשר תעשה בו את האתת.

ובמפתים - זה הדם, כמה שגאמר: ונתתי מופתים בשמים
ובארץ.

נוהגין להטיף טפה מן הכוס באמירת דם נאש... עשר המכות
דצ"ן ער"ש באח"ב.
ביחד, ט"ו פעם.

יכול מבעוד יום, תלמוד לומר בבעבור זה - בבעבור זה לא אמרתי
אלא בשעה שיש מצה ומרור מנחים לפניך.

מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועכשיו קרבנו המקום
לעבדתו, שגאמר: ויאמר יהושע אל כל העם, כה אמר יי אלהי
ישראל: בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, תרח אבי אברהם
ואבי נחור, ויעבדו אלהים אחרים. ואקח את אביכם את אברהם
מעבר הנהר ואולך אותו בכל ארץ כנען, וארבה את זרעו ואתן
לו את יצחק, ואתן ליצחק את יעקב ואת עשיו. ואתן לעשו את
הר שעיר לרשת אתו, ויעקב ובניו ירדו מצרים.
ברוך שומר הבטחתו לישראל, ברוך הוא. שהקדוש ברוך הוא
חשב את הקץ, לעשות כמו שאמר לאברהם אבינו בברית בין
הבתרים, שגאמר: ויאמר לאברהם, ידע תדע כי גר יהיה זרעך
בארץ לא להם, ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה. וגם את
הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול.

מכסה את המצות ומגביה את הכוס.

והיא שעמדה לאבותינו ולנו? שלא אחד בלבד
צמד עלינו לכלותנו, אלא שבכל דור נדור עומדים עלינו
לכלותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

ניח הכוס מידו ויגלה את המצות.

צא ולמד מה בקש לכן הארמי לעשות ליעקב אבינו. שפרעה
לא גזר אלא על הזכרים ולכן בקש לעקור את הכל, שגאמר:
ארמי אבד אבי, וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט, ויהי שם
לגוי גדול, עצום ורב
וירד מצרימה - אנוס על פי הדבור.

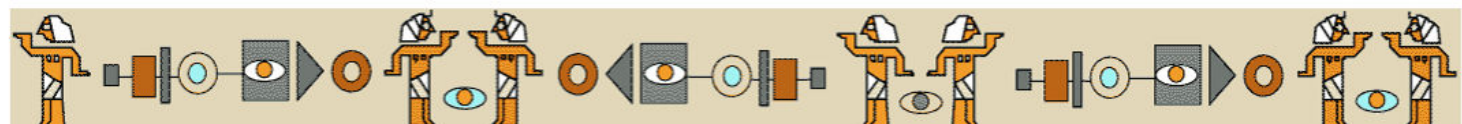
ויגר שם - מלמד שלא ירד יעקב אבינו להשתקע במצרים אלא
לגור שם, שגאמר: ויאמרו אל פרעה, לגור בארץ באנו, כי אין
מרעה לצאן אשר לעבדיך, כי כבד הרעב בארץ כנען. ועתה
ישבו נא עבדיך בארץ גשן.

במתי מעט - כמה שגאמר: בשבעים נפש ירדו אבותיך
מצרימה ועתה שמך יי אלהיך ככוכבי השמים לרב.
ויהי שם לגוי - מלמד שהיו ישראל מציינים שם.
גדול, עצום - כמו שגאמר: ובני ישראל פרו וישרצו וירבו
ויעצמו במאד מאד, ותמלא הארץ אתם.

ורב - כמה שגאמר: רבבה כצמח השדה נתתיך, ותרבי
ותגדלי ותבאי בעדי עדיים, שדים נכנו ושערך צמח, ואת ערם
וערניה. ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיך, ואמר לך בדמיך
חיי, ואמר לך בדמיך חיי

וירעו אתנו המצרים ויענונונו, ויתנו עלינו עבודה קשה.
וירעו אתנו המצרים - כמו שגאמר: הבה נתחכמה לו פן
ירבה, והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שנאינו ונלחם
בנו, ועלה מן הארץ.

ויענונונו - כמה שגאמר: וישימו עליו שרי מסיים למען ענתו
בסבלתם. ויבן ערי מסכנות לפרעה. את פתם ואת רעמסס.
ויתנו עלינו עבודה קשה - כמו שגאמר: ויעבדו מצרים את

דָם וְאֵשׁ וְתִימְרוֹת עֶשְׂרֵן.

דָּבָר אַחֵר: בְּיַד חֲזָקָה - שְׁתִּים, וּבְזֶרַע נְטוּיָה - שְׁתִּים, וּבְמִרְאָה גְדֹל - שְׁתִּים, וּבְאֵתוֹת - שְׁתִּים, וּבְמִפְתִּים - שְׁתִּים. אֵלּוּ עֶשְׂרֵן מִכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְוִים בְּמִצְרַיִם, וְאֵלּוּ הֵן:

דָם עֶפְרַדַּע כְּנִים עָרוֹב דְּבַר שְׁחִין בְּרֵד אַרְבֵּה חֲשַׁךְ מַכַּת-בְּכוֹרוֹת

רַבִּי יְהוּדָה הִזְהִי נֹתֵן בָּהֶם סְמָנִים: דַּצ"ךְ עַד"ש בַּאֲחֻב

רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר: מִנֵּן אֵתָּה אוֹמֵר שְׁלָקוּ הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם עֶשְׂרֵן מִכּוֹת וְעַל הֵימָּה לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת? בְּמִצְרַיִם מֵהוּא אוֹמֵר? וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָטְמִים אֵל פְּרָעָה: אֲצַבֵּעַ אֱלֹהִים הוּא, וְעַל הֵימָּה מֵהוּא אוֹמֵר? וַיֵּרָא אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם, וַיִּירָאוּ הָעַם אֶת יְיָ, וַיֹּאמְרוּ בְּיַד הַקָּדוֹשׁ עֲבָדוֹ. כִּמְהָ לָקוּ בְּאֲצַבֵּעַ? עֶשְׂרֵן מִכּוֹת. אֲמֹר מַעֲתָה: בְּמִצְרַיִם לָקוּ עֶשְׂרֵן מִכּוֹת וְעַל הֵימָּה לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מִנֵּן שָׁפַל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל אַרְבַּע מִכּוֹת? שְׁנָאֵמַר: יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֲבָרָה נֹעֵם וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רַעִים. עֲבָרָה - אַחַת, נֹעֵם - שְׁתִּים, וְצָרָה - שְׁלֹשׁ, מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רַעִים - אַרְבַּע. אֲמֹר מַעֲתָה: בְּמִצְרַיִם לָקוּ אַרְבַּעִים מִכּוֹת וְעַל הֵימָּה לָקוּ מֵאֵתִים מִכּוֹת.

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: מִנֵּן שָׁפַל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל חֲמֵשׁ מִכּוֹת? שְׁנָאֵמַר: יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֲבָרָה נֹעֵם וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רַעִים חֲרוֹן אַפּוֹ - אַחַת, עֲבָרָה - שְׁתִּים, נֹעֵם - שְׁלֹשׁ, וְצָרָה - אַרְבַּע, מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רַעִים - חֲמֵשׁ. אֲמֹר מַעֲתָה: בְּמִצְרַיִם לָקוּ חֲמִשִּׁים מִכּוֹת וְעַל הֵימָּה לָקוּ חֲמִשִּׁים וּמֵאֵתִים מִכּוֹת.

כִּמְהָ מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לְמָקוֹם עֲלִינוּ!

אֵלּוּ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים,

דַּיִנו.

אֵלּוּ עָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, וְלֹא עָשָׂה בְּאֵלֵיהֶם,

דַּיִנו.

אֵלּוּ עָשָׂה בְּאֵלֵיהֶם, וְלֹא הִרְגָה אֶת בְּכוֹרֵיהֶם,

דַּיִנו.

אֵלּוּ הִרְגָה אֶת בְּכוֹרֵיהֶם וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם,

דַּיִנו.

אֵלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם,

דַּיִנו.

אֵלּוּ קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם וְלֹא הִעֲבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּתַרְבֵּה,

דַּיִנו.

אֵלּוּ הִעֲבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּתַרְבֵּה וְלֹא שָׁקַע צָרְנוּ בְּתוֹכוֹ

דַּיִנו.

אֵלּוּ שָׁקַע צָרְנוּ בְּתוֹכוֹ וְלֹא סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה

דַּיִנו.

אֵלּוּ סָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְלֹא הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמֶּן

דַּיִנו.

אֵלּוּ הֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמֶּן וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת,

דַּיִנו.

אֵלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת, וְלֹא קָרְכָנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי,

דַּיִנו.

אֵלּוּ קָרְכָנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי, וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה.

דַּיִנו.

אֵלּוּ נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,

דַּיִנו.

אֵלּוּ הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלֹא כָּנְהָ לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה

דַּיִנו.

עַל אַחַת, כִּמְהָ וּכְמָה, טוֹבָה כְּפוֹלָה וּמְכַפֶּלֶת לְמָקוֹם עֲלִינוּ: שְׁהוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם, וְעָשָׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, וְעָשָׂה בְּאֵלֵיהֶם, וְהִרְגָה אֶת בְּכוֹרֵיהֶם, וְנָתַן לָנוּ אֶת מְמוֹנָם, וְקָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, וְהִעֲבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּתַרְבֵּה, וְשָׁקַע צָרְנוּ בְּתוֹכוֹ, וְסָפַק צָרְכָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְהֶאֱכִילָנוּ אֶת הַמֶּן, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַשֶּׁבֶת, וְקָרְכָנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה, וְהִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּכְנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכַפֵּר עַל לֵל עֲוֹנוֹתֵינוּ.

רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הִזְהִי אוֹמֵר: כֹּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְבָרִים אֵלּוּ בְּפִסְתָּ, לֹא יֵצֵא יְדֵי חוֹבְתוֹ, וְאֵלּוּ הֵן: פִּסְחָא, מִצָּה, וּמְרוֹר.

מִרְאָה בְּיַד עַל הַזֶּרֶחַ וַיִּנְהַר שֶׁלֹּא לְהַגְבִּיחַ אוֹתָהּ.

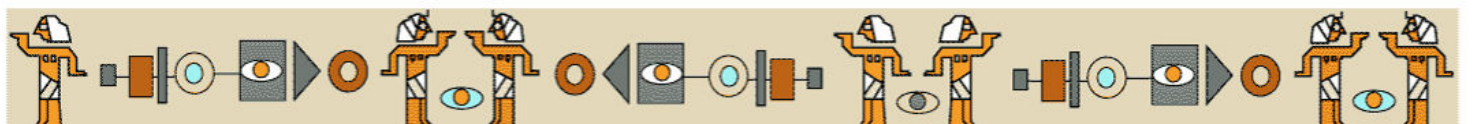
פִּסְחָא שֶׁהָיוּ אַבּוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזֶמַן שֶׁבֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם, עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁפִּסְחָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל בְּחֵי אַבּוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, שְׁנָאֵמַר: וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פִּסְחָא הוּא לִי, אֲשֶׁר פִּסְחָא עַל בְּחֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת מִצְרַיִם, וְאֵת בְּחֵינֵינוּ הִצִּיל? וַיִּקְדַּח הָעַם וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ.

מִרְאָה אֶת הַפְּצוֹת לְמִסְבִּים וְאוֹמֵר:

מִצָּה זֶה שֶׁאֵנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצַקָּם שֶׁל אַבּוֹתֵינוּ לְהַתְּמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּגְאָלָם, שְׁנָאֵמַר: וַיֹּאפֹךְ אֶת הַבְּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם עֲגַת מִצּוֹת, כִּי לֹא חִמַּץ, כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהַתְּמָמָה, וְגַם צָדָה לֹא עָשׂוּ לָהֶם.

מִרְאָה אֶת הַמְּרוֹר לְמִסְבִּים וְאוֹמֵר:

מְרוֹר זֶה שֶׁאֵנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוֹם מָה? עַל שׁוֹם שֶׁמְּרוֹרוֹ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי אַבּוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, שְׁנָאֵמַר: וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בְּעַבְדָּה קָשָׁה, בְּחֹמֶר וּבְכִלְבַּנִּים וּבְכָל עַבְדָּה בְּשֹׁדָה אֶת כָּל עַבְדָּתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּפָרְךְ.

ויטבלם במלח, ויאכל בהסכה שני הזיתים

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם המוציא לחם מן הארץ.
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו
על אכילת מצה.

מרור

כל אחד מהמסבים לוקח כזית מרור ומטבלו בחרוסת, חוזר ומנער
החרוסת, מכרך ואוכל בלי הסכה.
ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו
על אכילת מרור.

כורך

כל אחד מהמסבים לוקח כזית מן המצה השלישית עם כזית מרור וכורכם
יחד, אוכלים בהסכה ובלי ברכה. לפני אכלו אומר
זכר למקדש כהלל. כן עשה הלל בזמן שבית המקדש היה
קיים: היה כורך מצה ומרור ואוכל ביחד, לקיים מה שנאמר:
על מצות ומורים יאכלהו.

שלחן עורך

אוכלים ושותים הסעדה הערוכה ונוהגים לאכל תחלה ביצים מבשלות.
ולא יאכל יותר מדי, ש לא תהיה עליו אכילת אפיקומן אכילה גסה.

צפון

אחר גמר הסעדה לוקח כל אחד מהמסבים כזית מהמצה שהיתה צפונה
לאפיקומן ואוכל ממנה כזית בהסכה. וצריך לאכלה קדם חצות הלילה.

ברך

מוזגין כוס שלישי ומברכין ברכת המזון.
שיר המעלות: בשוב יי את שיבת ציון היינו כחלמים. אז ימלא
שחוק פיננו ולשונונו רנה. אז יאמרנו בגוים: הגדיל יי לעשות
עם אלה. הגדיל יי לעשות עמנו, היינו שמחים. שובה יי את
שביתנו כאפיקים בנגב. הזרעים בדםעה, ברנה יקצרו. הלוח
ילך וככה נשא משך הזרע, בא יבא ברנה נשא אלמתיו.

שלשה שאכלו כאחד חזבין לזמן והמזמן פותח:

ברבתי, נברך

המסבים עונים:

יהי שם יי מברך מעתה ועד עולם.

המזמן אומר:

ברשות מרנן ורבנן ורבותי, נברך [אלהינו] שאכלנו משלו.

המסבים עונים:

ברוך [אלהינו] שאכלנו משלו ובטובו חיינו

המזמן חוזר ואומר:

ברוך [אלהינו] שאכלנו משלו ובטובו חיינו

בכל דור ודור חיב אדם לראות את עצמו כאלו הוא יצא ממצרים
שנאמר: והגדת לבנך ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה יי לי
בצאתי ממצרים. לא את אבותינו בלבד גאל הקדוש ברוך
הוא, אלא אף אותנו גאל עמקם, שנאמר: ואתנו הוציא משם
למען הביא אתנו, לתת לנו את הארץ אשר נשבע לאבותנו.
מגביהים את הכוס עד הללויה.

לפיכך אנחנו חבים להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם,
להדר, לברך, לעלה ולקלס למי שעשה לאבותינו ולנו
את כל הנסים האלו: הוציאנו מעבודת לחרות מיגון לשמחה,
ומאכל ליום טוב, ומאפלה לאור גדול, ומשעבוד לגאלה.
ונאמר לפניו שירה חדשה:

הללויה הללויה הללו עבדי יי, הללו את שם יי. יהי שם
יי מברך מעתה ועד עולם. ממזרח שמש עד מבואו מהלל שם
יי. רם על כל גוים יי, על השמים כבודו. מי ביי אלהינו המגביהי
לשבת, המשפילי לראות בשמים ובארץ? מקימי מעפר דל,
מאשפת ירים אביון, להושיבי עם נדיבים, עם נדיבי עמו.
מושיבי עקרת הבית, אם הבנים שמחה. הללויה.

בצאת ישראל ממצרים, בית יעקב מעם לעז, היתה יהודה
לקדשו, ישראל ממשלותיו. הים ראה וינס, הירדן יסב לאחור.
ההרים רקדו כאילים, גבעות - כבני צאן. מה לך הים כי תנוס,
הירדן - תסב לאחור, ההרים - תרקדו כאילים, גבעות - כבני
צאן. מלפני אדון חולי ארץ, מלפני אלה יעקב. ההפכי הצור
אגם מים, חלמיש - למעינו מים.

מגביהים את הכוס עד גאל ישראל.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר גאלנו וגאל את
אבותינו ממצרים, והגיענו ללילה הזה לאכל בו מצה ומרור.
כן יי אלהינו ואלהי אבותינו גיענו למועדים ולרגלים אחרים
הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבגן עירן וששים בעבודתך.
ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר גיע דמם על קיר
מזבחך לרצון, ונודה לך שיר חדש על גאלתנו ועל פדות נפשנו.
ברוך אתה יי גאל ישראל.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן.
שותין את הכוס בהסבת שמאל.

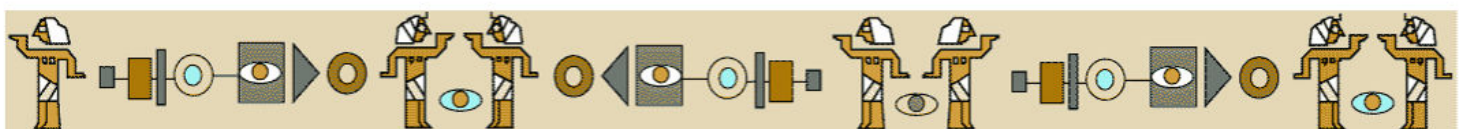
רחץ

נוטלים את הידים ומברכים

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו וצונו
על נטילת ידים.

מוציא מצה

יקח הפצות בסדר שהניחן, הפרוסה בין שתי השלמות, ויאחו שלשתן
בידו ויברך "המוציא" בכונה עלהעלויה ו"על אכילת מצה" בכונה על
הפרוסה. אחר כך יבצע כזית מן העלויה השלמה וכזית שני מן הפרוסה

כלם אומרים:

לחן ולחסד ולרחמים ולרוח הצלה והצלחה, ברכה וישועה נחמה פרנסה וכלכלה ורחמים וחיים ושלום וכל טוב, ומכל טוב לעולם על יחסרנו. הרחמן הוא ימלוך עלינו לעולם ועד.

הרחמן הוא יתברך בשמים ובארץ.

הרחמן הוא ישתבח לדור דורים, ויתפאר בנו לעד ולנצח נצחים, ויתהדר בנו לעד ולעולמי עולמים.

הרחמן הוא יפרנסנו בכבוד.

הרחמן הוא ישבור עלנו מעל צוארנו, והוא יוליכנו קוממיות לארצנו.

הרחמן הוא ישלח לנו ברכה מרבה בפית הזה, ועל שלחן זה שאכלנו עליו.

הרחמן הוא ישלח לנו את אליהו הנביא זכור לטוב, ויבשר לנו בשורות טובות ישועות ונחמות.

הרחמן הוא יברך את (אבי מורי) בעל הבית הזה. ואת (אמי מורתי) בעלת הבית הזה, אותם ואת ביתם ואת זרעם ואת כל אשר להם. אותנו ואת כל אשר לנו, כמו שנתברכו אבותינו אברהם יצחק ויעקב בכל מכל כל, כן יברך אותנו כלנו יחד בברכה שלמה, ונאמר, אמן.

במרום ילמדו עליהם ועלינו זכות שתהא למשמרת שלום. ונשא ברכה מאת יי, וצדקה מאלהי ישענו, ונמצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם.

בשבת:

הרחמן הוא ינחילנו יום שפלו שבת ומנוחה לחיי העולמים.

הרחמן הוא ינחילנו יום שפלו טוב. (יום שפלו ארוך. יום שצדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה ויהי חלקינו עמהם)

הרחמן הוא יזכנו לימות המשיח ולחיי העולם הבא.

מגדול ישועות מלכו ועשה חסד למשיחו לדוד ולזרעו עד עולם.

עשה שלום במרומו, הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו, אמן.

יראו את יי קדשיו, כי אין מחסור ליראיו. כפירים רשו ורעבו, ודרשי יי לא יחסרוכל טוב. הודו ליי כי טוב כי לעולם חסדו. פותח את ידך, ומשביע לכל חי רצון.

ברוך הגבר אשר יבטח ביי, והיה יי מבטחו. נער הייתי גם זקנתי, ולא ראיתי צדיק יעזוב, וזרעו מבקש לחם. יי עו לעמו יתן, יי יברך את עמו בשלום.

הנני מוכן ומזמן לקים מצות כוס שלישי שהוא כנגד בשורת הישועה, שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל וגאלבי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדולים.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם הן את העולם כלו בטובו כחן בחסד וברחמים הוא נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו. ובטובו הגדול תמיד לא חסר לנו, ואל יחסר לנו מזון לעולם ועד. בעבור שמו הגדול, כי הוא אל וז ומפרנס לכל ומטיב לכל, ומכין מזון לכל ברייתו אשר ברא. ברוך אתה יי הן את הכל.

נודה לך יי אלהינו על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה ועל שהוצאתנו יי אלהינו מארץ מצרים, ופדיתנו מבית עבדים, ועל ברייתך שחתמת בבשרנו, ועל תורתך שלמדנתנו, ועל חקיך שהודעתנו, ועל חיים חן וחסד שחוננתנו, ועל אכילת מזון שאתה וז ומפרנס אותנו תמיד, בכל יום ובכל עת ובכל שעה:

ועל הכל יי אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך, ויתברך שמך בפי כל חי תמיד לעולם ועד: כפיתוב, ואכלת ושבעת וברכת את יי אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך. ברוך אתה יי על הארץ ועל המזון:

רחם נא יי אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בית דוד משיחך ועל הבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו: אלהינו אבינו, רענו וזוגנו פרנסנו וכלכלנו והרויחנו, והרוח לנו יי אלהינו מהרה מכל צרותינו. ונא אל תצריכנו יי אלהינו, לא לידי מתנת בשר נדם ולא לידי הלאנתם, כי אם לידך המלאה הפתוחה הקדושה והרחבה, שלא גבוש ולא נכלם לעולם ועד.

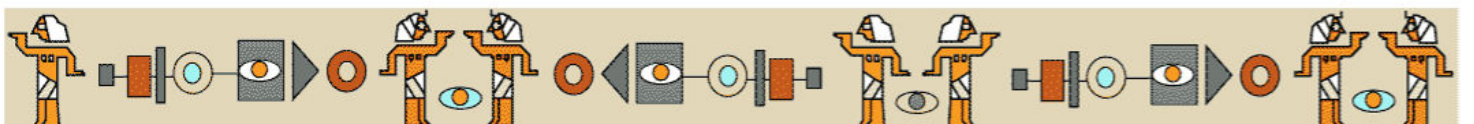
בשבת מוסיפין:

רצה והתליצנו יי אלהינו במצותיך ובמצות יום השביעי השבת הגדול והקדוש הזה. כי יום זה גדול וקדוש הוא לפניך לשבת בו ולנוח בו באהבה כמצות רצונך.

וכרצונך הניח לנו יי אלהינו שלא תהא צרה ויגון ואנחה ביום מנוחתנו. והראנו יי אלהינו בנחמת ציון עירך ובבנין ירושלים עיר קדשך כי אתה הוא בעל הישועות ובעל הנחמות. אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר וזכרוננו ופקדוננו, וזכרון אבותינו, וזכרון משיח בן דוד עבדך, וזכרון ירושלים עיר קדשך, וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך, לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים, לחיים ולשלום ביום חג המצות הזה זכרנו יי אלהינו בו לטובה ופקדנו בו לברכה והושיענו בו לחיים. ובדבר ישועה ורחמים חוס וחסנו ורחם עלינו והושיענו, כי אליך עינינו, כי אל מלך חנון ורחום אתה.

ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בימינו. ברוך אתה יי בונה ברחמי ירושלים. אמן.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, האל אבינו מלכנו אדירנו בוראנו גאלנו יוצרנו קדושנו קדוש יעקב רוענו רועה ישראל המלך הטוב והמטיב לכל שפכליום ויום הוא הטיב, הוא מטיב, הוא ייטיב לנו. הוא גמלנו הוא גומלנו הוא יגמלנו לעד,

ביי מבטח באדם. טוב לחסות ביי מבטח בנדריבים. כל גוים סבבוני, בשם יי כי אמילם. סבוני גם סבבוני, בשם יי כי אמילם. סבוני כדברים, דעכו פאש קוצים, בשם יי כי אמילם. דחה דחיתני לנפל, ויי עזרני. עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה. קול רנה וישועה באהלי צדיקים: ימין יי עשה חיל, ימין יי רוממה, ימין יי עשה חיל. לא אמות כי אחיה, ואספר מעשי יה. יסר יסרני יה, ולמות לא נתנני. פתחו לי שערי צדק, אבא בם, אודה יה. זה השער ליי, צדיקים יבאו בו.

אודך כי עניתני ותהי לי לישועה. אודך כי עניתני ותהי לי לישועה. בן מאסו הבונים היתה לראש פנה. אכן מאסו הבונים היתה לראש פנה. מאת יהוה היתה זאת היא נפלאות בעינינו. מאת יהוה היתה זאת היא נפלאות בעינינו.

אנא יי, הושיעה נא.
אנא יי, הושיעה נא.
אנא יי, הצליחה נא.
אנא יי, הצליחה נא.

ברוך הַבָּא בְּשֵׁם יי, בְּרַכּוֹכֶם מִבַּיִת יי. אֵל יי נִיָּאָר לְנוּ. אֶסְרוּ חַג בַּעֲבֹתֵיכֶם עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ. אֵלֵי אֶתָּה נֹאדְרָךְ, אֱלֹהֵי - אֲרוּמֶךָ. הוֹדוּ לַיי כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד.

הודו ליי כי טוב
הודו לאלהי האלהים
הודו לאדני האדנים
לעשה נפלאות גדלות לבדו
לעשה השמים בתבונה
לרוקע הארץ על המים
לעשה אורים גדלים
את השמש לממשלת ביום
את הירח וכוכבים לממשלות בלילה
למפה מצרים בבכוריהם
ניוצא ישראל מתוכם
ביד חזקה ובכרוע נטויה
לגור ים סוף לגורים
והעביר ישראל בתוכו
ונער פרעה וחילו בים סוף
למולין עמו במדבר
למפה מלכים גדלים
ניהרג מלכים אדירים
לסיחון מלך האמרי

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן. שוחן בהסבת שמאל.

שפך חמתך אל הגוים אשר לא ידעוך ועל ממלכות אשר בשמך לא קראו. כי אכל את יעקב ואת נהוה השמו. שפך עליהם ועמך נחרון אפך ישגם. תרדף באף ותשמידם מתחת שמי יי.

הלל

לא לנו, יי, לא לנו, כי לשמך תן כבוד, על חסדך, על אמתך. למה יאמרו הגוים: איה נא אלהיהם? ואלהינו בשמים, כל אשר חפץ עשה. עצביהם כסף וזהב מעשה ידי אדם. פה להם ולא ידברו, עינים להם ולא יראו. אונים להם ולא ישמעו, אף להם ולא יריחו. ידיהם ולא ימישון, רגליהם ולא יהלכו, לא יגו בגרונם. כמוהם יהיו עשיהם, כל אשר בטח בהם. ישראל בטח ביהוה, עזרם ומגנם הוא. בית אהרן בטחו ביהוה, עזרם ומגנם הוא. יראי יהוה בטחו ביהוה, עזרם ומגנם הוא.

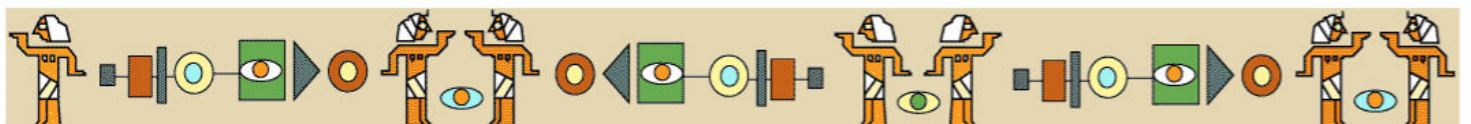
יי זכרנו יברך. יברך את בית ישראל, יברך את בית אהרן, יברך יראי יי, הקטנים עם הגדלים. יסוף יי עליכם, עליכם ועל בניכם. ברוכים אתם ליי, עשה שמים וארץ. השמים שמים ליי והארץ נתן לבני אדם. לא המתים יהללוה ולא כל ירדי דומה. ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם. הללויה.

אהבתי כי ישמע יי את קולי, תחנוני. כי הטף אונן לי ובקמי אקרא. אפפוני חבלי מות ומצרי שאל מצאוני, צרה יגוון אמצא. ובשם יי אקרא: אנא יי מלטה נפשי! חנון יי וצדיק, ואלהינו מרחם. שמר פתאים יי, דלתי ולי יהושיע. שובי נפשי למנוחתי, כי יי גמל עליכי. כי חלצת נפשי ממות, את עיני מן דמעה, את רגלי מדחי. אתהלך לפני יי בארצות החיים. האמנתי כי אדבר, אני עניתי מאד. אני אמרתי בחפזי: כל האדם כזב.

מה אשיב ליי כל תגמולהי עלי. כוס ישועות אשא ובשם יי אקרא. נדרי ליי אשלם נגדה נא לכל עמו. יקר בעיני יי המוטה לחסידיו. אנא יי כי אני עבדך, אני עבדך בן אמתך, פתחת למוסרי. לך אזבח זבח תודה ובשם יי אקרא. נדרי ליי אשלם נגדה נא לכל עמו. בחצרות בית יי, בתוככי ירושלים. הללויה. הללו את יי כל גוים, שבחוהו כל האמים. כי גבר עלינו חסדו, ואמת יי לעולם. הללויה.

הודו ליי כי טוב
יאמר נא ישראל
יאמרו נא בית אהרן
יאמרו נא יראי יי

מן המצר קראתי יה, ענני במרחב יה. יי לי, לא אירא - מה יעשה לי אדם? יי לי בעזרי ואני אראה בשנאי. טוב לחסות

ובמקהלות רבבות עמך בית ישראל ברנה יתפאר שמך, מלכנו, בכל דור ודור, שכן חובת כל היצורים לפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, להודות להלל לשבח, לפאר לרומם להדר לכבד, לעלה ולקלס על כל דברי שירות ותשבחות צוד בן ישי עבדך, משיחך.

ישתבח שמך לעד מלכנו, האל המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ, כי לך נאה, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שיר ושבחה, הלל וזמרה, עז ומשלה, נצח, גדלה וגבורה, תהלה ותפארת, קדשה ומלכות, ברכות והודאות מעתה ועד עולם. ברוך אתה יי, אל מלך גדול בתשבחות, אל ההודאות, אדון הנפלאות, הבוחר בשירי זמרה, מלך אל חי העולמים.

הנני מוכן ומזמן לקיים מצוות כוּס רביעי שהוא כנגד בשורת הישועה, שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם בורא פרי הגפן. **ישועה בהסיבת שמאל**

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, על הגפן ועל פרי הגפן, על תנובת השדה ועל ארץ חמדה טובה ורחבה שרצית והנחלת לאבותינו לאכל מפריה ולשבוע מטובה רחם נא ד' אלקינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מזבחך ועל היכלך ובנה ירושלים עיר הקדש במהרה בקמינו והעלנו לתוכה ושמחנו בבנינה ונאכל מפריה ונשבוע מטובה ונברכך עליה בקדשה ובטהרה (בשבת: ורצה והחליצנו ביום השבת הזה) ושמחנו ביום חג המצות הזה, כי אתה ד' טוב ומטיב לכל ונודה לך על הארץ ועל פרי הגפן. ברוך אתה ד' על הגפן ועל פרי הגפן.

נרצה

חסל סדור פסח פהלקתו, ככל משפטו וחקתו. פאשר זכינו לסדר אותו פן נזכה לעשותו. זך שוכן מעונה, קומם קהל עדת מי מנה. בקרוב נהל נטעי כנה פדוים לציון ברנה. לשנה הבאה בירושלים.

בארץ ישראל אומרים:
לשנה הבאה בירושלים הבנויה.

יש נוהגין בחוץ לארץ כליל שני של פסח לספור כאן ספירת העמר: ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם, אשר קדשנו במצוותיו וצונו על ספירת העמר.

היום יום אחד בעמר.

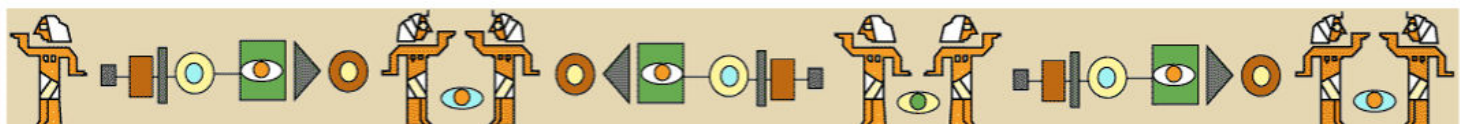
וילעוג מלך הפשן
ונתן ארצם לנחלה
נחלה לישראל עבדו
שבשפלנו זכר לנו
ויפרקנו מצרינו
נתן לחם לכל בשר
הודו לאל השמים
כי לעולם חסדו.
כי לעולם חסדו.
כי לעולם חסדו.
כי לעולם חסדו.
כי לעולם חסדו.
כי לעולם חסדו.
כי לעולם חסדו.

נשמת כל חי תברך את שמך, יי אלהינו, ורוח כל בשר תפאר ותרומם וזכרך, מלכנו, תמיד. מן העולם ועד העולם אתה אל, ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע, פודה ומציל ומפנס ומרחם בכל עת צרה וצוקה. אין לנו מלך אלא אתה. אלהי הראשונים והאחרונים, אלוה כל בריות, אדון כל תולדות, המהלל ברב התשבחות, המנהיג עולמו בחסד ובריותיו ברחמים. ניי לא ינום ולא ישן - המעורר ישנים והפקיץ נרדמים, והמשיח אלמים והפתיר אסורים והסומך נופלים והזוקף כפופים. לך לבדך אנחנו מודים.

אלו פינו מלא שירה פים, ולשונו רנה בהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות פשמש וכיורח, וידינו פרושות כנשרי שמים, ורגלינו קלות כאילות - אין אנחנו מספיקים להודות לך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, ולברך את שמך על אחת, מאלה, אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים, הטובות שעשית עם אבותינו ועמנו. ממצרים גאלתנו, יי אלהינו, ומבית עבדים פדיתנו, ברעב ונתנו ובשבוע כלפלתנו, מחרב הצלתנו ומדבר מלטתנו, ומחלים רעים ונאמנים דליתנו. עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך, ואל תטשנו, יי אלהינו, לנצח. על פן אברים שפלגת בנו ורוח ונשמה שנפחת באפינו ולשון אשר שמת בפינו - הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו וירוממו ויעריצו ויקדישו וימליכו את שמך מלכנו. כי כל פה לך יודה, וכל לשון לך תשבוע, וכל ברך לך תכרע, וכל קומה לפניך תשתחוה, וכל לבבות יראוך, וכל קרב וכליות זמרו לשמך, כדבר שכתוב, כל עצמתי תאמרנה: יי, מי כמוך מציל עני מחוזק ממנו ועני ואביון מגזלו. מי דמה לך ומי שוה לך ומי יעריך לך האל הגדול, הגבור והנורא, אל עליון, קנה שמים וארץ. נהלך ונשבחך ונפארך ונברך את שם קדשך, כאמור: לדוד, ברכי נפשי את יי וכל קרבי את שם קדשו.

האל בתעצמות עז, הגדול בכבוד שמך, הגבור לנצח והנורא בנוראותיך, המלך היושב על כסא רם ונשא. שוכן עד פרום וקדוש שמו. וכתוב: רננו צדיקים ביהוה, לישרים נאנה תהלה.

בפי ישראלים תתהלל,
ובדברי צדיקים תתברך,
ובלשון חסידים תתרום,
ובקרב קדושים תתקדש.

יה ראש כל און מחצת בליל שמור פסח,
 כביר, על בן בכור פסחת בדם פסח,
 לבלתי תת משחית לבא בפתיחי בפסח,
 ואמרתם זבח פסח.

מסגרת סגרה בעתותי פסח,
 נשמרה מדין בצליל שעורי עמר פסח,
 שורפו משמני פול ולוד ביקד יקוד פסח,
 ואמרתם זבח פסח.

עוד היום בנב לעמוד עד געה עונת פסח,
 פס יד כתבה לקעקע צול בפסח,
 צפה הצפית ערוך השלחן בפסח,
 ואמרתם זבח פסח.

קהל פנסה הרסה לשלש צום בפסח,
 ראש מבית רשע מחצת בעץ חמשים בפסח,
 שתי אלה רגע תביא לעוצית בפסח,
 תעז ידך ותרום מינך כליל התקדש חג פסח,
 ואמרתם זבח פסח.

כי לו נאה, כי לו יאה.

אדיר במלוכה, בחור פהלכה, גדודיו יאמרו לו: לך ולך, לך
 כי לך, לך אף לך, לך יי הממלכה,
 כי לו נאה, כי לו יאה.

דגול במלוכה, הדור פהלכה, נתיקיו יאמרו לו: לך ולך, לך
 כי לך, לך אף לך, לך יי הממלכה,
 כי לו נאה, כי לו יאה.

זכאי במלוכה, חסין פהלכה טפסריו יאמרו לו: לך ולך, לך
 כי לך, לך אף לך, לך יי הממלכה,
 כי לו נאה, כי לו יאה.

יחיד במלוכה, כביר פהלכה למודיו יאמרו לו: לך ולך, לך
 כי לך, לך אף לך, לך יי הממלכה,
 כי לו נאה, כי לו יאה.

מושל במלוכה, נורא פהלכה סביביו יאמרו לו: לך ולך, לך
 כי לך, לך אף לך, לך יי הממלכה,
 כי לו נאה, כי לו יאה.

עניו מלוכה, פודה פהלכה, צדיקיו יאמרו לו: לך ולך, לך
 כי לך, לך אף לך, לך יי הממלכה,
 כי לו נאה, כי לו יאה.

קדוש במלוכה, רחום פהלכה שנאניו יאמרו לו: לך ולך, לך
 כי לך, לך אף לך, לך יי הממלכה,
 כי לו נאה, כי לו יאה.

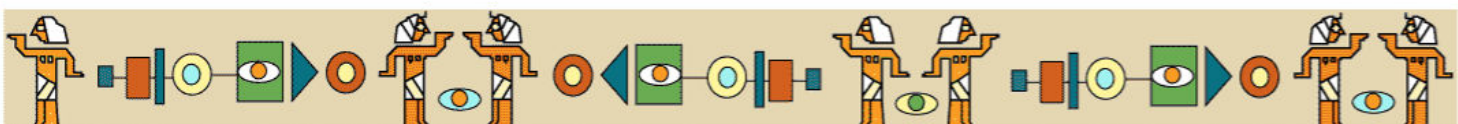
תקיף במלוכה, תומך פהלכה תמימיו יאמרו לו: לך ולך, לך
 כי לך, לך אף לך, לך יי הממלכה,
 כי לו נאה, כי לו יאה.

בליל ראשון אומרים:

ובכן ויהי בחצי הלילה
 אז רוב נסים הפלאות בלילה,
 בראש אשמורת זה הלילה,
 גר צדק נצחתו כנחלק לו לילה,
 ויהי בחצי הלילה.
 דנת מלך גר בקלום הלילה,
 הפחדת ארמי באמש לילה,
 נישר ישראל למלאך ויכל לו לילה,
 ויהי בחצי הלילה.
 זרע בכורי פתרוס מחצת בחצי הלילה,
 חילם לא מצאו בקומם בלילה,
 טיסת נגיד חרשת סלית בכוכבי לילה,
 ויהי בחצי הלילה.
 יעץ מתרף לנופף אווי, הובשת פגריו בלילה,
 כרע כל ומצבו באישון לילה,
 לאיש חמודות נגלה רז חזות לילה,
 ויהי בחצי הלילה.
 משתכר בכלי קדש נהרג בו בלילה,
 נושע מבזר אריות פותר בעתותי לילה,
 שנאה נטר אנגי וכתב ספרים בלילה,
 ויהי בחצי הלילה.
 עוררת נצחך עליו בנדר שנת לילה,
 פורה תדרוך לשומר מה מלילה,
 צרח פשומר ושח אתא בקר וגם לילה,
 ויהי בחצי הלילה.
 קרב יום אשר הוא לא יום ולא לילה,
 רם הודע כי לך היום אף לך הלילה,
 שומרים הפקד לעירך כל היום וכל הלילה,
 תאיר פאור יום חשכת לילה,
 ויהי בחצי הלילה.

בליל שני אומרים:

ובכן ואמרתם זבח פסח
 אמץ גבורותיך הפלאות בפסח,
 בראש כל מועדות נשאת פסח,
 גלית לאזרחי חצות ליל פסח,
 ואמרתם זבח פסח.
 דלתיו דפקת כחם היום בפסח,
 הסעיד נוצצים עגות מצות בפסח,
 ואל הבקר רץ זכר לשור ערך פסח,
 ואמרתם זבח פסח.
 זועמו סדומים ולוהטו באש בפסח,
 חלץ לוט מהם ומצות אפה בקץ פסח,
 טאטאת אדמת מן ונף בעברך בפסח,
 ואמרתם זבח פסח.

חד גדיא, חד גדיא

דזבין אבא בתרי זוי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא שונרא ואכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא כלבא ונשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא חוטררא והפה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא נורא ושרף לחוטררא, דהפה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא מיא וכבה לנורא, דשרף לחוטררא, דהפה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא תורא ושטה למיא, דכבה לנורא, דשרף לחוטררא, דהפה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא השוחט ושחט לתורא, דשטה למיא, דכבה לנורא, דשרף לחוטררא, דהפה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא מלאך המות ושחט לשוחט, דשחט לתורא, דשטה למיא, דכבה לנורא, דשרף לחוטררא, דהפה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוי, חד גדיא, חד גדיא.

ואתא הקדוש ברוך הוא ושחט למלאך המות, דשחט לשוחט, דשחט לתורא, דשטה למיא, דכבה לנורא, דשרף לחוטררא, דהפה לכלבא, דנשך לשונרא, דאכלה לגדיא, דזבין אבא בתרי זוי, חד גדיא, חד גדיא.

